

ΟΙ <ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ>

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΗ

Στεφύ πρόεδρος του Παρνασσού. Ο Νεόφυτος Βάμβας και τὸ ὑπέλυτο καλλιγράμ. Πέσε ἀξίζουν δὲ τεύρρικα κεφάλια. Ο ἀειφύρος τοῦ παπᾶ. Ὅλιγα ἀπὸ τὸ βίο καὶ τὰ ἔργα τοῦ Νεοφ. Βάμβα. Ὁ <Διδασκαλὸς> στὴν <Υδρα. Βάμβας καὶ Ὁδων. Ἐνα νέστιμο ἐπεισόδιο. Ἡ τελευταίος τοῦ ἡμέρας. Ὁ θανατὸς τοῦ. Ἐν μέσῳ τῶν βιβλίων τοῦ, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

HN ἀνωκὲς τὸ 1822, ὁ Δημ. Ὑψηλάντης, ἔχοντας μαζὺ τοῦ τὸ Νικηταῖά, τὸ Δεσπότη Καρόστον, τὸ <Διδασκαλὸ τοῦ Γένους> καὶ γραμματεὰ τοῦ Νεόφυτου Βάμβα, καὶ στρατὸ ἀπὸ διαλεχτὰ καλλιγράμια, Ρομειλιώτες τοὺς περισσότερους, ἴφτισαν στοὺς πρότοδες τοῦ Παρνασσοῦ καὶ στρατοπέδωνσαν στὴ Βελίτσα, τὴ γινωστὴ γιὰ τὰ περὶφρημα κατὰ τὴς κοινότητι.

Ἐκεῖ, ὁ Νεόφυτος Βάμβας — ποὺ ἦταν καὶ παπᾶς — ἔκανε λειτουργίγια καὶ ἔπειτα ἔβγαλε λόγο στὰ πύλλικια, ἐθνολογιστικῶς.

Οἱ Τούρκοι ἦσαν ἀτέναντι. Ὁ Ὑψηλάντης ἔδωσε τὸ σύνθημα τῆς ἐπιθέσεως καὶ ὅλοι, Μοραίτες καὶ Ρομειλιώτες, ὄρμησαν ἐκτὸς τῶν ἔχθρων τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατριδοῦς. Με γυναικὰ τὰ σπαθιά. Ἐξαιρὰ ὁ Βάμβας εἶδε ἕνα στρατιώτη νὰ στέκεται καὶ νὰ βλέπει ἀπὸ μακρὰ τὴ μάχη.

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε, γιατί δὲν πολεμᾷς καὶ σὺ; Ἡ Πατρις οὐ προσκαλεῖ! Τρέξε!...

— Πῶς νὰ τρέξω στὴ μάχη Ξεπόλυτος; Δὲ μὲ βλέπει, Ἀπόστο, ποὺ εἶμαι χωρὶς ταορνούτι;

— Ὁ Βάμβας ἔβγαλε ἀμέσως τὰ παταῖστικα παπούτσια του καὶ τὰ ἐπρόσφερε στὸν πολεμιστὴ, λέγοντας:

— Φόρεσε αὐτὰ, παιδί μου, καὶ τρέξε στὸ χρέος σου!

— Καὶ πῶς θὰ περπατήσης ἢ Ἀγιωσίνη σου, ρώτησε ὁ στρατιώτης. Ξεπόλυτος; θὰ πᾶς στὴν καλύβα τοῦ Ὑψηλάντη;

— Θα πάω, παιδί μου, μὴ γνοιόσεσαι γιὰ μένα, ἔχω τὰ μέστια μου ἐγὼ καὶ καὶ θὰ βρῶ καὶ ἄλλα παπούτσια.

Τὰ μέστια ἦσαν κατὰ μαλακὰ Χιώτικα παπούτσια, εἶδος παντοφύρες, ποὺ ὁ Χιώτης κληρικός τὰ φοροῦσε ἀπὸ μέσα, γιὰ νὰ τοῦ κρατοῦν ἑσπασιά.

Ἐφόρεσε λοιπὸν ὁ στρατιώτης τὰ παπούτσια τοῦ Διδασκαλοῦ καὶ γυμνώνοντας τὸ σπαθὶ χύθηκε στὴ φοβερὴ μάχη. Ὑστερὸ ἀπὸ λίγη ὥρα ἐγένισσε τρέχοντας. Στὰ χέμια του κρατοῦσε δὺ τεύρρικα κεφάλια, τὰ ὁποῖα ἔριξε ἀμισυτάχοντα μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ Ὑψηλάντη.

— Εἶπε σου, γυναικῆ στρατιώτριά τῆς Πατριδοῦς! τοῦ εἶπε ὁ Ὑψηλάντης καὶ τὸν ἐφιλοδόρησε μὲ δὺ χροστὰ φλοιαῖα, ὅπως ἐσηνῆθε.

Ἄλλ. ὁ Βάμβας, ὁ εὐαίσθητος Χιώτης, ἔφραζε ἀπὸ τὸ θέμια. Καὶ ὅπως γράφει οὐγενος ἱστορικός, ὁ Ναστασιῆ, Ἰωάννου: <Ὁ Διδασκαλὸς σκληρὸν ἐθώρησε, βαρβαρον καὶ ἀπάνθρωπον, τὸ τέμνειν τὰς κεφαλὰς τῶν φονεμένων>.

Τὴν ἴδια μέρα ἔφτασε στὸ στρατόπεδο ὁ διάκος τῆς Καρόστον. Οἱ Τούρκοι τῆς Ἐθνοκῆς αὐτῆς πόλεως τὸν ἔχαν φιλικίαιε στὸ Κάστρο, ἀλλ' ὁ τολμηρὸς διάκος κατώφωσσε, μὲ τὴ βοήθεια τῆς δεριμάντης ζώνης του, νὰ δραπέτευση. Ἐφτασε στὸ στρατόπεδο, ἐρίλισε τὸ χερὶ τοῦ Βάμβα καὶ τοῦ διηγῆθη τὰ βασάνια του καὶ τὴ δραματικὴν του ἀπόδραση.

— Ποῦ εἶνε τὸ καλυμμαῖό σου, παιδί μου; τὴν ρώτησε ὁ Βάμβας βλέποντάς τον ἑσκούφωτο.

— Τὸ ἄφησα στὴ φιλικὴ ἀπάντησε ὁ διάκος, ποὺ νὰ σιλλογιστῶ τέτοια πράγματα κείνη τὴ στιγμή...

— Ἐ, πάρε λοιπὸν τὸ δικό μου... Τὸ ἀξίζεις!..

Καὶ βγάττοντας ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ ἱερατικῶ καλύμματι, τὸ ἔβαλε σὰν ἐπαθλο νίκης στὸ κεφάλι τοῦ νεαροῦ κληρικού, ποὺ εἶχε ῥθει νὰ λάβῃ μέρος στὴν ἐκστρατεία.

Ὁ Νεόφυτος (Νικόλαος τὸ κοσμικὸ τὸ ὄνομα) Βάμβας ἐγεννήθηκε στὴ Χίο, στὸ 1770. Ὁ ἴδιος διηγείται, σὲ μὴν ὄραα αὐτοβιογραφία, τὰ νεανικά του χρόνια. Μέχρις ἡλικίας 15 ἐτῶν φοιτοῦσε στὰ σχολεῖα τῆς Χίου. Ἐπειτα, οἱ γονεῖς του — χάρις στὰ πολλὰ του δά-

ζωρα — συγκατένευσαν νὰ τὸν στείλουν στὴν περὶφρημ τότε Σχολὴ τῆς Πάτριος, ὅπου δὺ μορφωμένοι νοναχοὶ, ὁ Λαυτὴ καὶ ὁ Μισαῆλ, εἰδωσκαν τὰ ἑλληνοπούλια. Σὲ ἡλικία 21 ἐτῶν ὁ Βάμβας ἐχειροτονήθη διάκος. Ἐπειτα πῆγε στὴν Κωνσταντινούπολι, ὅπου ἔγινε συνεργάτης στὴ σύνταξι τοῦ μεγάλου ἑξικίου <Κιωτὸς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης>, τοῦ ὁποῖου ὄμως μόνον τὰ πρῶτα στοιχεῖα ἐξεδῶθησαν. ὄς τὸ Ε.

Ὁ Βάμβας ὄμως ποθοῦσε πρὸ ἀνομοχτοῦς πνευματικὸς ὁρμῶντες, καὶ στὰ 1804 κατώφωσσε νὰ ἀνομοχτοῖ 2000 γρόσια καὶ νὰ πᾶι στὸ Παρίσι. Ἐκεῖ, διδάσκοντας τὴν Ἑλληνικὴν, κατώφωσσε νὰ συντηρεῖται. Ὁ Κορναῖς τοῦ ἔδινε 50 φρ. τὸ μῆνα γιὰ νὰ τὸν βοηθῆ στὴς ἐκδόσεις του. Στὸ Παρίσι ἔμεινε ἔφτα χρόνια, ἀκούγοντας μελέτηματα Φιλοσοφίας καὶ Φιλολογίας, καὶ στὸ 1813 ἐδημοσίευσσε τὴ <Ρητορικὴ> του.

Τὸ ἴδιο ἔτος ὁ Βάμβας ἐγένισσε στὸ νησι τοῦ ἀνέλαβε νὰ διευθύνῃ τὴ Σχολὴ τῆς Χίου καὶ ἴδρυσσε στὰ 1817 τυπογραφεῖο καὶ δημοσίαι βιβλιοθήκη. Ἄλλ' ἢ Ἐπανδστάσις τοῦ 1821 καὶ ἡ φοβερὴ σφαγὴ τῆς Χίου κατέστρεψαν τὸ ἔργο του. Ὁ Νεόφ. Βάμβας, ἱερέυς τότε, ἔπῃγε στὴν Ὑδρα καὶ ἀνετέλεσε μὲ τοὺς ἐθνολογιστικὸς λόγους του νὰ κλονίσῃ καὶ τοὺς τελευταίους διαταγματοῦς τῶν Ὑδραίων, ὅστε νὰ κρηφύουν καὶ αὐτοὶ τὴν Ἐπανδστάσι.

Ἰδοὺ πῶς ὁ ἴδιος (σὲ ἀπλοστοσερὴ γλώσσα) διηγείται τὴ συγγινητικὴ τελετὴ τῆς Ὑδρας:

Ἡ νύχτα ἐκείνη ἦταν εἰς ἐμὲ δάκρυα καὶ στοχασμοί... Ὅταν ἀνέτειλε ὁ ἥλιος τῆς Κυριακῆς τοῦ Ὁσμά καὶ ἐσημειανῆ... καμπάνες, ἦταν θέαμα κατανυκτικὸν νὰ βλέπει κανεῖς τῶν λαὸν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς ἀμφιθεατρικῆς ἐκείνης πόλεως νὰ κατεβαίνει εἰς τὴν παραλίαν.

Ὁ Νεόφυτος Βάμβας.

Ὅλη ἡ παραθαλάσσιος πλατεία, τὰ κασταστώματα, τὰ κατάρτια τῶν προσομαρμένον πλοίων, τὰ κεραμίδια τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς, ὅλα ἦσαν γεμάτα ἀπὸ τὸ πλῆθος. Τότε ἀνέβηκα εἰς τὸν ἄμβωνα, ἐθνολογοσμένος ἀπὸ τὰ πλημμελοῦντα τὴν καρδιά μου αἰσθήματα, καὶ ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιωπῆς, παρόστρα τὸ δίκαιον τοῦ ὑπερ Πίστεως καὶ Πατριδοῦς ἀνομοχθέντος Ἑλληνικοῦ Ἀγῶνος, τὰ δευτῆ τῆς πολυχρόνιας τυραννίας καὶ τὴν ἀνάγκη ν' ἀγωνισθῶμε ὅλοι, μὲ μίαν ψυχὴ καὶ μίαν καρδιά, μὲ πίστιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τὴν ἐμμέλειαν τῶν ἐσθῶδων βασιλέων. Κατέβηκα ἀπὸ τὸν ἄμβωνα ἐν μέσῳ σοδαρῆς σιωπῆς τοῦ ἡρωικοῦ ἐκείνου λαοῦ. Καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας ὄπλισθησαν καὶ ἐτοιμώθησαν τράκοντα ἀπὸ τὰ καλύτερα πλοία, γιὰ νὰ ἐνωθοῦν μὲ ἄλλα τόσα ἐκ τῶν Σπετιῶν καὶ νὰ πλεύσουν εἰς Ψαρά.

Ἀπὸ τὴν Ὑδρα ὁ Νεόφυτος Βάμβας ἐπῃγε στὴν Πελοπόννησο. Ἐκεῖ γνωριστικὸν μὲ τὸν ἀρχηγὸ τοῦ Ἀγῶνος Δημ. Ὑψηλάντη, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπῃγε γραμματικὸν. Ὁ <Διδασκαλὸς τοῦ Γένους> ἔλαβε μέρος σὲ ὅλες τῆς περιπέτειες τοῦ Ὑψηλαντικοῦ σώματος καὶ τότε συνέβη τὸ ἐπεισόδιο τῆς Βελίτσας, ποὺ διηγῆθηκαε προηγουμένως.

Στὰ 1828, ἡ Ἱόνιος Ἀκαδημία τῆς Κερκύρας ἐκάλεσε τὸ Νεόφυτο Βάμβα καὶ τὸν διώρισσε καθηγητὴ τῆς. Ἐκεῖ εἰδῶσε 6 χρόνια. Στὰ 1837, ὅταν ἴδρθη τὸ Ὁσῶνιο Πανεπιστήμιο, ὁ Νεόφυτος Βάμβας διορίσθη καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφίας Σχολῆς. Στὰ ἐπίσημα ἐγκρίνια, ἀνὰ τοῦ Πρωτάνους Κωνστ. Σχινῆ — ὁ ὁποῖος ἔτυχε ν' ἀρρωτισθῆ — ἀπῃγγεῖλε τὸν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ὁ Βάμβας, ἐνόμισσε τὸν Βασιλέως. Μίλησε μὲ θέμα εἰς ἡλικίαν ὄσας ν' ἔκαμε μεγάλῃ ἐντύπωση. Ὁ Νεόφυτος Βάμβας εἰδῶσε στὸ Πανεπιστήμιο 18 χρόνια, καὶ τέλος, στὰ γεράματα τοῦ, στὰ 1853, ὑπέβαλε τὴν λαοκρατίαν τοῦ.

Στὸ μεταξύ, ἔγραψε πλῆθος βιβλία θεολογικὰ καὶ φιλοσοφικά, μετέφρασε τῆς Ἁγίας Γραφῆς κλπ. καὶ ὅταν πέθανε κανένας ἀπὸ τοὺς προμαχούς τῆς ἐλευθερίας, τοῦ ἐκφρονοῦσε μὲ συγγινητικὸν τὸν ἐπιμνημόσιον. Σχετικῶς, ὁ συγγραφεὺς τῶν <Παραλληλῶν βίων τῆς Νεωτερίας Ἑλλάδος> καὶ πρῶτος διδάκτορ τῆς Ἱατρικῆς Ἀναστάσιος Γούδας διηγείται τὸ ἀκόλουθο «ἀστεῖο» — ὅπως τὸ χαρακτῆριζει — ἐπεισόδιο:

Ἐκρηδεῖτο ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀναστάσιος Λευκάς, τῆτος περιεργος ἱατροφιλοσόφου. Ὁ Ν. Βάμβας ἐξεφάνησε στὸ

ΔΙΓ' ΑΠ' ΟΔΑ

ΤΡΕΙΣ ΔΕΚΑΛΟΓΟΙ

ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ

- 1) Νά μη μπαίνης με κατεβαμένα μούτρα στο σπίτι σου.
- 2) Ν' αφήνεις τις τσιφτεσές σου στην εξώπορτα του σπιτιού σου.
- 3) Νά προσέχης νά μην κινήσῃ γυναικία σου παρατηρήσεις, παρά μόνο λογικές, δίκαιες, σωστές.
- 4) "Όταν έχεις άδικο, νά όμολογήσῃς τό σφάλμα σου και δέν είνε ανάγκη νά ζητάς συγγνώμη.
- 5) Νά είσαι ταχτικός στις όρες τού φαγητού καί τής έξόδου σου.
- 6) "Όταν τό φαγητό δέν είνε έτοιμο, νά περιμένῃς καί νά μη γκρινιάζῃς.
- 7) Τή νύχτα νά μη λείπῃς ποτέ από τό σπίτι σου.
- 8) Νά μην κοιθαίλῃς συχνά στό σπίτι σου φίλους.
- 9) Νά μη διαπαιστήσῃς ποτέ στή σύζυγό σου.
- 10) Νά μην έπεμβαίνῃς στά έξω τής νοικοκυριάς.

ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

- 1) Νά μη φανίσαι κατωφιασμένη μπρός στον άντρα σου.
- 2) Νά μην τού κινήσῃς παρατηρήσεις με ύφος άδισπρό.
- 3) Νά μην περιφρονῃς τή γνώμη του.
- 4) Νά μην κλαίς μπροστά του.
- 5) Νά μην τόν έμποδίζῃς νά βγαίνῃ έξω.
- 6) Νά μη γκρινιάζῃς όταν άργοπορῃ κατά τήν ώρα τού φαγητού.
- 7) Νά μην τόν περιμένῃς ποτέ τή νύχτα.
- 8) Νά μη φωνάζῃς ποτέ πῶς πληγαίνουσι ἡ δουλιές του.
- 9) Νά μην έπιμένῃς τίς αντιλήψεις σου.
- 10) Νά μην εκφράζῃς διαπιστία γιά τά λόγια του καί πῶς πρά-
ξεις του.

Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

- Νά λούζεστε τουλάχιστο μιά φορά τήν έβδομάδα καί νά πλύνεστε με κρύο νερό καθημερινώς.
- Νά συνηθίζετε νά πίνετε καφέ καί τσάι, νά τά μετριάσετε.
- Μην πίνετε ποτέ πολύ ζεστά, ούτε πολύ κρύα ποτά.
- Νά αποφεύγετε τό χροινό κρασί.
- Νά μασάτε άρκά τήν τροφή πριν τήν καταπιήτε.
- Νά έχετε όρες ταχτικές γιά τό γεύμα καί τό δείπνο σας.
- Μην κοιμηθῃτε, φροντίστε νά... Ξαλαρωθῃτε.
- Νά κοιμάστε σέ ήσυχο μέρος καί νά μην άφίνετε άλλον νά κοιμηθῇ στό κρεβάτι σας.
- Νά πλავιάζετε νωρίς καί νά παρατείνετε όσο μπορεῖτε τόν ύπνο σας.
- Νά αερίζετε διαρκῶς τήν κρεβατοκάμαρά σας.

νά τής 'Αγίας Ειρήνης — ποῦ ἦταν τότε ὁ Μητροπολιτικός — τόν επικηδεῖο. Είπε άρκά, τέλος δίως, εταῖρή έκονόφρατκε, θέλοντας νά συντομεύσῃ, εἶπε:

«Ταῦτα περὶ τοῦ αἰδίου άνδρός, τὰ δὲ ἀφορῶντα τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ δράσιν, δύνανται εἶς ν' ἀναγνώσῃ εἰς τὴν ἔσχατον περὶ αὐτοῦ πραγματείαν τοῦ κυρίου 'Αναστασίου Γούδα». Ἐπρόσθεσε ἀκόμη λίγα λόγια καὶ τέλος ὁ γέρο-Βάμβας διέπραξε τὴν ἐξῆς ἀφηρημάδα: Ἐσίγησε τὸ χεῖρ καὶ εὐλογώντας τὸ λείψανον τοῦ Ἀναστασίου Λευκία, ἐφώνασε τρεῖς φορές τὸ συνηθισμένο:

— Ὁ Θεὸς ἀναπαύει καὶ συγχωρεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ αἰδίου Ἀναστασίου... Γ ο ὄ δ α, ἐν τόπω γλοερωθ, ἐν τόπω ἀναμύξωκος κ.λ.π.»

Καὶ ὁ Γούδας ἦταν ἐκεῖ μπροστὰ, ζωντανός καὶ άκουγε τὴ νεκρῶσι ἀκολουθῆτα του!... Καὶ γράφει σχετικῶς:

«Τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἀστεῖον περιστατικὸν μετέβαλε τὸ πένθος εἰς ἰλαρότητα. Οἱ δὲ γνωρίζοντες τὴν ἡδύτητα τοῦ νεκροῦ εἰς τὰ ἀστεία, εἶπον: «Προωρισμένον ἦτο, φαίνεται, ὁ πῶς Θεῖος Προνοίας, ὁ ἐν ἅπῳ τῷ βίῳ αὐτοῦ ἀστεῖος Δευκίας καὶ νά κηδευθῇ ἐν τῷ μέσῳ ἰλαρότητος καὶ ἀστείων».

Στὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του ὁ Νεόφυτος Βάμβας ζῶσε φτωχός, σ' ἓνα χωριόστο ἀντικεῖ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἐκεῖ ὅπου τώρα βρισκεται τὸ μεγάλο Πεσμαζόγλου.

Ὁ Βασιλεὺς Ὀθων, όταν έμαθε τὴν ἀδύγητη φτώχεια τοῦ «διδασκάλου τοῦ Γένους», ἐταράχθη καὶ ἀμέσως ἐφρόντισε γι' αὐτόν. ἀλλ' ὁ Νεόφυτος Βάμβας δέν εἶχε πιά πολλές ἡμέρες ζωῆς. Τὸ πρωτὶ τῆς 9 Ἰανουαρίου 1855 τὸν βρήκαν νεκρὸ σπὴν πολυθρόνα του, ἀνάμεσα στὰ βιβλία του, μετὶ τὸ κεφάλι σκεπτό σ' ἓναν τόμο Ἰωάννου τοῦ Χριστοστόμου.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΓΕΙΤΟΝΩΝ ΜΑΣ

ΣΕΡΒΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Κάτον άπ' τῆς λέϊκας τῆ σιὰ ὁ Γιάγκος έκομιόταν. ὁ πρώτος μέσα στοῦ χοροῦ στῆν ὁμορφιά καὶ χάρι. Τρεῖς νεῖς ἐκείθε διάβαναν, τρεῖς ὁμορφες παρθένας. κ' από τις τρεῖς ἡ καθεμιά εὐλόγησε νά λήθ τὸ πρόγμα τ' ὁμοίωτορο πῶς πιθωούσε νάχη. — Ἡθελα νάχο, εἶπεν ἡ κιά, μεταξοτῆ μιά ζώνη, μιά ζώνη χρυσοκέντητη γιά τῆ μικρῆ μου μέση. Ἡ ἄλλη εἶπε: — Ἡθελα χρυσὸ ἓνα δαχτυλίδι, γ' αστράφτη, νά λαμποκοπά, νά τό ζηλεύουν ὄλες! Ἡ τρίτη ἡ ὁμοίωτορη, ἡ γαλανῆ Γιαννίτσα εἶπε: — Δέν θέλω τίποτε άτ' ὄσα ἐπαθμεῖτε, κανένα πρόγμα εἰδῶ στῆ γῆ δέν βλέπω νά μ' ὀοείσῃ, κανένα ὁμοίωτορο δέν βρῖσκω από τό Γιάγκο! Κουτέ καί μ' γαρνεῖτε, τί πράγματα ζητάτε; Μπορεῖ ἡ ζώνη νά τρυφῆ, με τὸν καιρὸ νά λυόσῃ, τό δαχτυλίδι τὸ χρυσὸ νά πατηθῇ νά σπάσῃ, ἀλλὰ ὁ Γιάγκος πάντοτε θάν' ὁμορφος γιά μένα!

Παίζοντας τὴν καθάρα του ὀνο ὁμοῖα καὶ χάρι ἐδιάβαινε τὸ ὄρομο του πανώροιο παλληκάρι. Χορὴ τῆς εἶχε ὀλοξάνῃ μιά τριχά κοριτσιού κ' ἓνα φτερό γιά τόσο του κροτούσε γερακιού. Στῆ μελωδία ποῦ σκορπούεν ἐκείνος, λιγωμένη μιά νεῖα καθῶς τὸν κούτασεν, ἔλεγε μαγεμένη: — Ἄν ὁ ὀδοκῆς ἐχαρίσε σ' ἐμέ τὴν ευτυχία νά χαίρωμαι στὰ σιτιθῆ μου μιά τέτοια ὁμορφιά! Στὸ ὄρομο του γαριῶ ἀλλὰ ἤθελε τοῦ σκορπίου, με ὀδοά τὸ προκέφαλο ἤθελε τοῦ γεμισο, στὸν τρυφερό νά λούζεται τοῦ γιούλιου ἀνασασμο, νά χαίρεται στὸν χεῖλον μου τὸ γέλιο τὸ γλυκό...

Ἄν τὸ βῶς εἶχα τοῦ Το' ρου, τὸν πολὺ του θησαυρο, ἄν τὰ πλοῦτη ἰ εἶχα ἔγω, θῆξερα τί νά τὰ κάμω. Ἄν τὰ εἶχα, θ' ἀποτοῦσα τὰ ὁμοίωτορα τοῦ κόμου κ' ὀτι θε νά πιθωόσῃ. Ἄν τὸ βῶς εἶχα τὸν Τσάρου, τὸν πολὺ του θησαυρο. Ἄν τὰ πλοῦτη του εἶχα ἔγω, πέρα ἐκεῖ κατὰ τὸ Σάβα, ποῦ νά με θανατίζουν ὀλοι. γῆς θ' ἀόραζα νά φτιόσω, νά φτερέφο περιβόλι. Ἄν τὸ μάλιαμ τοῦ Τσάρου, ἄν τὰ πλοῦτη του εἶ-
(ἔγω ἔγω, ὀτι πείς ἤθελα πάρει, θῆχα γιά περιβολάχη τ' ὁμορφότερο ποῦ ἰπάχχει μέσ' στὸν κόσμο παι-
(ἡζάρι. Ἄν στὸ βῶς καὶ στὸ χρυσάφι ἤμου ὀμοια με τὸν
(Τσάρου, ἤθελα τὸ Λάζαρο μου ποῦν' ἀνύπαντρος νά πάρω κ' ἓναν τέτοιο ὁμορφονεῖο νάχο ἔγω γιά κροτοφό.

Ἄν ἤθελα τὸ Λάζαρο μου ποῦν' ἀνύπαντρος νά πάρω κ' ἓναν τέτοιο ὁμορφονεῖο νάχο ἔγω γιά κροτοφό.

Ἄν ὀλονυχτῆς ἐφέναναν θλιθερά δυὸ ἀρθῶνα ὄσωπο ἐφρξε ἡ αὐγούλα καὶ τὰ μάτια τὰ ὄρατα, τὰ ἐρωτικά καὶ κλειση δέν ἡμπορεσε ἡ νυφοῦλα.

— Ἐλακῆ μου ἀφέντη, ξύνα, σῆμα εἰθῆς, άκουσε τ' ἀηδονάκια πῶς λαλόυνε!

Ξύνησε, σῆμα, φῶς μου, νά μου πῆς γιὰτ' ἔτσι τ' ἀηδονάκια τραγουδοῦνε!»

Καὶ ὁ γαμπρός τῆς λέει ὀπως ξυτνά: — Ἄνῶ νεοὶ δέν εἶν', ἀγάτῃ μου, ἀηδονάκια, εἶνε ὀσο τρυφερόκαρδα παιδιά, ἐρωτευμένα δυὸ παλληκάρια,

» Ποῦ με καίμῳ, μ' ἀγάτῃ φλογερῆ στεναζούνε, ἀλλὰ δέν τραγουδοῦνε, ἔρχονται, τρέχουν, πᾶν' ἔδῳ κ' ἐκεῖ, τὸ ταίρι τους τὰ δύστυχα νά βροῦνε.

» Ἐτσι κ' ἔγω, ψυχῆ μου, ἓναν καιρο ἐστέναζα καὶ μικροτραγουδοῦσα, γιὰτ' ὄς ἐκεῖνα, ἀγάτῃ μου, κ' ἔγω ἐγούριζα καὶ ὀένα ὀλο ζῆτοῦσα.

» Καὶ νά παραπονιέται, νά θηρηθῇ, οὔτε στιγμή δέν ἔπαφε ἡ ψυχῆ μου, ὄσωπο νά σ' εἶρω, κόρη μου χρυσοῦ, ὄσωπο νά γίνῃς ταίρι μου, δικῆ μου.

